

Retningslinjer rundt bruk av kunstig intelligens i Nettavisen

KI som konsept favner bredt. Vi forholder oss til forståelsen av KI som en rekke avanserte programmer og verktøy, som kan brukes i redaksjonell forbindelse. For å gjøre dette er det behov for å kartlegge både hva KI kan brukes til redaksjonell tilknytning (formål og behov), og hvilke hensyn som isåfall er nødvendige å ta i denne bruken (fallgruver og hensyn).

Merk at eier av tjenester ikke nødvendigvis har tatt stilling til hvorvidt verktøyet kan og vil fungere i redaksjonell praksis. Derfor er det viktig at det gjøres individuelle vurderinger rundt hvert enkelt verktøy fra et presseetisk ståsted.

Regler

I Nettavisen er vi verken for eller mot bruk av KI i seg selv, men vurderer hver enkelt tjeneste og formål enkeltvis og fortløpende.

Det vil til enhver tid finnes en liste over verktøy som anbefales og som er vurdert av den redaksjonelle ledelsen på delt disk tilgjengelig for alle redaksjonelt ansatte. Nettavisen skal som hovedregel bruke kjøpt tilgang, og ikke gratisversjoner.

Open Source-verktøy

Ikke last opp upublisert og sensitiv informasjon til tjenester vi ikke har kontroll på, eller innehar god nok informasjon om. Det kan være transkribering av intervjuer, sammendrag av upublisert tekst.

Flere av KI-verktøyene bruker det vi legger inn i disse for å trene modeller. Det betyr at om upublisert materiale legges inn vil det kunne være tilgjengelig i treningen av disse modellene, og potensielt bli lest og oppfattet av andre. Her må redaksjonelle medarbeidere være særdeles varsomme.

Foto og video

Overordnet hensyn: Vis hensyn for å ivareta troverdighet, og oppfattelse av at det man ser av redaksjonelt materiale skal være sant og ekte.

Vi henviser til Vær varsom-plakaten 4.11: *Vern om det journalistiske fotografiets troverdighet. Bilder som brukes som dokumentasjon må ikke endres slik at de skaper et falskt inntrykk. Manipulerte bilder kan bare aksepteres som illustrasjon når det tydelig fremgår at det dreier seg om en montasje.*

Formål: Kan være nyttig til å fremstille grafer, vise statistikk etc, og et alternativ til å illustrere saker på en ny måte.

- Vis varsomhet rundt hvilke type **sjanger** KI-genererte bilder brukes i. Kan fungere bedre som illustrasjon til f.eks debattinnlegg/kommentar enn en nyhetssak.
- Unngå bruk av automatisk genererte bilder i hendelsesnyheter
- Når det gjelder nyhetssaker: Datagenererte bilder skal ikke forestille situasjoner med gjenkjennelige mennesker. Bildet skal ikke så tvil om det som vises er ekte eller fiktivt. Skal fiktive bilder av mennesker brukes må dette i så fall være det bærende elementet i en sak, og så være gjort tydelig for leseren
- Nettavisen skal bruke genererte bilder som framstår som illustrasjoner, og ikke fotografier. Eventuelle unntak godkjennes på redaktørnivå.

Tekst (Transkribering og automatisk genererte saker etc)

Formål: Verktøy for generering av tekst, som ChatGPT.

Eksempler på bruk:

- Supplere artikler med faktabokser
- Forbedre LIX-score
- Oppsummering av en artikkel
- Oversetting av tekster på et annet språk

Hensyn:

- Bør brukes hovedsakelig som et hjelpemiddel til å supplere saker, og ikke generere redaksjonelle saker i sin helhet
- Vis generell forsiktighet når det gjelder bruk av KI og tekst.
- Unngå bruk av automatisk generert tekst i tilfeller som krever mye faktasjekk (dvs statistikk, tallmateriale, historiske hendelser)
- Fakta i automatisk genererte tekster bør sjekkes
- Ved bruk av verktøy som ChatGPT til å oversette tekster, les gjennom den fullstendige teksten før publisering

Om tekstblokker som faktabokser el.l. er delvis eller helt generert gjennom tekstverktøy skal dette merkes og skrives inn i artikkelen. All tekst vi setter på trykk må være kvalitetssjekk redaksjonelt, og vi som redaksjon skal kunne stå inne for alle opplysninger vi trykker.

Some-moderering

Formål: Kan brukes til å effektivisere moderering og filtrere bort spesifiserte uønsket innhold som bestemte ord og uttrykk etc.

Hensyn:

- Verktøyene tar ikke bort uønsket innhold som går på skjønn
- kan og bør ikke erstatte manuell moderering fullstendig, da man vil miste kontroll over egne kanaler
- Grenser for hva som er innenfor ytringsfriheten er et subjektivt område, som i mange tilfeller krever individuell vurdering.